

“Te àti o te ao nei e te Here o te Atua”

(Taiòraa : Ioane 8/1-11)

“Te vahine faaturi i faaorahia e Ietu”

E parau mātārohia e tātou te parau o teie vahine faaturi, tei arataihia mai i mua ia letu e te mau Pāpai parau e te mau Fāritea no te anī ia letu i to na manaō i niā i teie hara rahi a taua vahine ra e te utuā i faataahia na na.

Mea au rahi na tātou teie parau no te mea, ua upootiā o letu i mua i te rāmāraa a te mau Fāritea. Mai te peu noa atu e, e vai noa tātou i roto i teie oāōraa i te mea ua matara teie fifi ia letu, aita ia tātou i nuu roa atu i mua e aita atoā i pāpū maitai i te auraa mau o te parau ta te Atua e hinaaro nei ia māmarama tātou nā roto i teie āamu to teie vahine faaturi.

No te mea i te omua-roa-raa o teie pene parau, te pāpū ra ia tātou e, o letu teie e hinaarohia nei e taparahi, e ua riro noa teie vahine ei rāvēā i roto i te rima o te mau Fāritea no te faatupuraa i ta rātou ōpuaraa.

Na te āha ra e haapāpū mai rai teie parau. I roto i te parau o teie vahine e te hara ta na i rave, ua haapāpū maitaiite Revitito 20/10 e, e au ia na te pohe. E arataihia o ia i rāpae i te ōire, e i reira r taparahi-hia ai mai te pēhi ia na i te ōfaii

E FAAUTUĀ IA IETU NĀ ROTO I TEIE VAHINE.

I roto i teie pene parau ta tātou, te arataihia mai nei teie vahine ia letu ra i roto i te hiero, i te hoē vāhi moā e ōre ai e tano ia taparahi i te taata, noa atu ta na hara.

Eere ānei i roto i te manaō o te mau Fāritea e, ia hape noa atu letu, hoē ā ia rāua aratarahia i rāpae i te ōire, e i reira e taparahi ai ia rāua too piti atoā ra.

E aha rā te faufaa ia haere mai ia letu ra mai te peu aita e opuaraa ē atu to muri mai. No te mea ua oti ē na te parau o teie vahine, ia au i te ture, te toe noa to letu.

Ta rātou ōpuaraa, ia parau o letu e te tūāti ra o ia i te ture, e e faautuā i teie vahine, e riro ia te reira pahonora e rāvēā na te mau Fāritea no te haafauā-ore -aa i ta letu mau haapiiā i niā i te araha o te Atua e ta na faaōreā hara.

Ua haavare ia o ia i te nūnaa nā roto i ta na aōraa. E mai te peu e pāhono letu e, aita i tano taua ture ra, aita ia o ia e tūāti faahou ra i niā i te Atua i horoā mai i teie ture. Aita atu ra e tūātiraa faahou i roto ia na e te Atua ta na e pti ra e, e Metua no na.

FAAORE I TE TURE? FAATIA I TE TURE?

E piti tuhaa e vai ra i roto i te pāhonora a letu. Te haapāpū maitai ra o ia i te ture, ia au ihoā ta na i parau na e: “Eiaha e manaō e, i haere mai au e faaōre i te ture a te mau Perofeta, aore au i haere mai e faaōre, e faatiā rā” (Mataio 5/17) Te parau nei o ia i teie nei feiā “E taora atu na i te ōfai” Aita roa atu o ia e faahapa ra i te ture, aita o ia e faahiti nei i te hoē manaō tūāti ōre i te ture, aore ia no te tamarū i te ture i te parauraa e, e tau āpī teie, e tano ia faaāpīhia te ture. Ua faaite te Atua i roto i ta na ture e, e tano te pohe no tei faaturi, eita ia ta na Tamaiti e faataui i teie ture, e faatiā rā o ia i te reira. No tātou i manaō e, e tiā ia tātou ia āpeape i te tahi mau tuhaa o te mau tīauraa a te ture a te Atua, mea tano ia vai iho tātou i taua manaō ra. No tātou i manaō e, e ētaeta roa te ture a te Atua e e mea maitai aē e faaroo ia letu, eiaha rā i te Atua, mea maitai ia faaōre roa tātou i taua mau manaō ra. Te parau nei letu i teie mahana : “E taora atu na i te ōfai.

Te ōroā faatupuraa parau, e ōroā oāōa ia. Te ōroā faatupuraa parau, ua haamauhia ia no te faatupuraa i te Parau a te Atua i roto i te mau motu tei ōre ā i taehia e te Parau a te Atua. Ua parau-atoāhia e ōroā Mē i te mea e, i faatupuhia i te āvāē Mē no te matahiti 1818. E ōroā tei tāamu i te tamarū i te feiā āpī e i te feiā metua i roto i te parau no te horoā pūpūhia mā te oāōa. Taua tāpaō ra no te oāōa o te taata i roto i ta na horoā, e itehia ia i niā i to na hohoā mata, i niā i to na huru, i roto i to na oraraa utuafare e nā roto i to na faataa-māite-raa ia na iho no taua mahana ra. E au ra i roto i te hiōraa e, aita taua ōroā ra i tāōtiāhia e te hora e te taime. E taime to te taata no taua ōroā ra. Ua riro mau taua ōroā ra i ruru mai ia te taata e rave rahi ei taūrua.

NA TE TAATA HARA ORE

I roto i te piti o te tuhaa o te pāhonora a letu, te anī ra o ia e, o vai tē taora i te ōfai matamua : “Na te taata hara ōre”. E ara maitai tātou. Aita letu e parau nei e, te taata aita i rave i te hara faaturi, o ia tē taora i te ōfai matamua. Ua ite maitai letu e, te vai ra te taata i roto i teie mau taata tei tiāmā i taua pae ra. Aita ā rātou i faaturi aē nei. Nā roto i to na haapāpūraa e : “te taata hara ōre”, te faaōre nei o ia i te faataaraa ta te taata i haamau i roto i te mau hara rarahi te mau hara nainai e te mau pinia hara.

No letu, hoē anaē huru teimaharaa to teie mau hara. Mea fifi te hara faaturi, mea fifi atoā rā te hara ēiā, te hara nounou, te hara taparahi taata, e te vai noa atu ra, aita e faataaraa. Te hinaaro nei o letu e faaite i teie mau Fāritea e, i mua i te hara faaturi a teie vahine, ua tiāmā te vetahi i roto iārōu, i mua rā i te ture, te tātoāraa o tē ture, e feiā hara anaē ia rātou pātoā, aita e taata tiāmā i mua i te ture. Ua faahapa te ture i te tātoāraa.

TOE IHORA O IETU ANAE

I mua i te parau a letu, ua haere tātai tahi atu ra rātou i rāpae, nā mua te taata paari. Ua haapāpū-maitai-hia teie vāhi. Aita e taata i toe mai maoti o letu e teie vahine. Peneiāē vetahi o tātou i te ātaāta i mua i teie huru ōtoheraa te mau Fāritea e te haamata i te parau e, “te reira ta ōtōu māa”, la ō tātou i roto i tei reira manaō, hoē ā ia to tātou hinaaro e to te Fāritea : te taora-atoā-raa i te

ōfai. Mea maitai hoi e, aita tātou i roto atoā i teie puēā taata e hoi atu ra i te fare mai te haamā e tei vai iho mai ia letu anaē e teie vahine faaturi. Ua toe mai letu anaē, eiaha no te mea ua upootiā o ia i mua i te mau Fāritea, no te mea rā, o ia anaē tē tiā ia haavā i teie vahine.

TE HAAVĀ PARAU TIĀ E TE VAHINE FAATURI

E toē mai te taata eita e tiā ia na ia haere i rāpae, e o ia anaē o tē tiā i teie taime, ia au i ta na parau, ia piō i raro e ia taora i te ōfaii “Ua toe iho ra o letu anaē e taua vahine ra”. Aita e taata i te ao nei e i rotōpū i te mau Fāritea no te parau atu ia letu e, eita e tiā ia na ia taora i te ōfai i teie nei vahine. Aita atoā e taata ē atu no te parau atu ia letu e, a taora i te ōfai i niā i teie nei vahine. Ua haere pātoā rātou i rāpae. Aita ta rātou e parau faahou, na letu anaē te parau i teie taime.

Aita letu i haavā faahou, ua faaōre rā i te

hara a teie vahine. O ia anaē tē tiā i te taora i te ōfai, e ua faaōre o ia i te hara a teie vahine. I te taime e, aita e ora faahou to teie vahine, i mua i te haavā parau tiā, i reira mau o ia i te faaoraraahia. I reira o ia i tiāmā atoā ai i ta na hara.

A HAERE, EIAHA RĀ E HARA FAAHOU

Eita e ōre tātou i te maere i mua i teie huru faaotiraa ta letu, e te parau atoā e, aita i tano te ōhipa ta na i rave, no te mea ua hape ihoā teie nei vahine.

Teie rā, te mau ra paha ia tātou te huru o teie vahine mai te omuaraa mai, aita roa atu o ia i parau noa aē i te hoē parau. No te pae hopeā roa to na faahitiraa i te hoē maa parau iti.

E aha te auraa no teie parau. Teie ia, aita letu i faaōre noa i te hara a teie vahine. Ua ite atoā atu rā o ia i te hepohepo e te āti o teie vahine. Ua ite atu o ia e, ua fārii teie vahine e ua

hapa o ia, aita o ia i pātoi i te ōpuaraa a teie mau taata no na, ua ite o ia e, ua tano ta rātou haavāraa ia na ia au i ta te ture faauerā. Ua fāi o ia i ta na hapa. E no taua tumu ra, ua fārii atoā letu i te faaōre i ta na hara, e tatara i ta na hapa, mai te anī ia na “eiaha e hara faahou”.

E HAAPIIRAA RAHI TEIE IA TĀTOU

E tiā i te Atua nā roto ia letu i te faaōre i ta tātou mau hara, mai te peu ua fāi tātou i taua mau hara ra. Te hape rahi o te mau Fāritea, o rātou ia i hoi i te fare, no te mea ua ite rātou e, te vai atoā ra ta rātou mau hapa, ahiri rā rātou i faaea mai no te anī i te Fatu e ia faaōre-hia ta rātou hara, ua ora atoā ia rātou mai teie vahine atoā. Teie rā, ua rahi aē to rātou teōteō e aita rātou i ite atu ia letu ei faaora no rātou, ei enemi rā.

To rātou ia hape rahi. Tirā rā parau.

RALPH TEINAORE

TE ŌROĀ FAATUPURAA PARAU

E tiā roa ia haamauuruhia te hui taata porotetani e te mau hoa atoā i faataa mai ā i teie matahiti i ta rātou horoā i hinaarohia e te Etārētia no te faaiteraa i te Parau a te Atua e no te faatupuraa i te mau ōhipa o to na aroha i te ao nei.

Te ōroā faatupuraa parau, e ōroā oāōa ia.

Te ōroā faatupuraa parau, ua haamauhia ia no te faatupuraa i te Parau a te Atua i roto i te mau motu tei ōre ā i taehia e te Parau a te Atua. Ua parau-atoāhia e ōroā Mē i te mea e, i faatupuhia i te āvāē Mē no te matahiti 1818. E ōroā tei tāamu i te tamarū i te feiā āpī e i te feiā metua i roto i te parau no te horoā pūpūhia mā te oāōa. Taua tāpaō ra no te oāōa o te taata i roto i ta na horoā, e itehia ia i niā i to na hohoā mata, i niā i to na huru, i roto i to na oraraa utuafare e nā roto i to na faataa-māite-raa ia na iho no taua mahana ra. E au ra i roto i te hiōraa e, aita taua ōroā ra i tāōtiāhia e te hora e te taime. E taime to te taata no taua ōroā ra. Ua riro mau taua ōroā ra i ruru mai ia te taata e rave rahi ei taūrua.

Te ōroā faatupuraa parau, e ōroā na te tātoāraa.

Te ōroā faatupuraa parau, te hoē ia taūrua tei haapaō-māite-hia nā roto i te manaō oāōa e te āau tae mau. I parauhia ai e, e

ōroā, no te mea, e taūrua orahia i roto i te manaō oāōa e te hinaaro rahi ia tupu mau te Parau a te Atua i terā e i terā vahi. E ōroā tei faaō i te tātoāraa i roto. Te mau metua i te faaroo i taōto aē nei, ua vai iho mai ia i roto i ta rātou huaai -o tātou ia i teie mahana- i te hoē faufaa, te hoē faanahōraa no taua ōroā ra ta rātou atoā e vai iho atu i roto i ta rātou iho huaai tamarū.

la ite te tamarū i te auraa mau o taua ōroā ra.

No reira mai ia to te Apooraa Rahi Amui o ta tātou Etārētia faataaraa i te hoē mahana, te hoē tāpati no te ōroā faatupuraa parau a te mau tamarū, ia ōre te reira ia āmuhia i ta te feiā paari, ia ite te tamarū e riro ei hui faaroo no a nanahi, i te tereraa e i te auraa mau o taua ōroā ra. Ua ite hoi tātou e, o ta tātou ē ueue ra, o ta tātou ihoā ia e ōōti i te hoē mahana. Ta tātou e rave ra e ta te tamarū e hiō ra, o ta na ihoā ia e rave a raūaē. Te mea e haapiihia atu ia na, o ta na atoā ihoā ia e rave mai a muri aē. Eita te reira e moē faahou ia na ia tae o ia i to na paariraa. A hiō na rā ia tātou i te fifi ta te reira e faatupu mai ia ōre te mau tamarū ia āmui i ta rātou ōroā faatupuraa parau i te mahana e i te tāpati i faataahia na rātou i roto i te pāroita. E aha ia te mea ta rātou e tāpeā mai no taua ōroā ra. E aha te mea ta rātou e parau i te hoē mahana no

te auraa o taua ōroā ra. E aha to rātou huru i mua i te parau o taua ōroā ra ia tae rātou i to rātou paariraa. E aha ta rātou iho e vai iho atu na ta rātou huaai tamarū a muri atu.

A manaōnaō tātou i te tupu- raa maitai o taua ōroā ra.

la horoā tātou i ta tātou mau tamarū i te hoē hiōraa paruparu no taua ōroā ra, e faatupu mai ihoā rārōu, eiaha tātou e maere, i te hoē hiōraa paruparu atoā no taua ōroā ra. E mea maitai ia ara māite tātou i taua vāhi ra, i te faufaa rahi no to te tamarū āmuhia i ta na iho ōroā faatupuraa parau i te mahana i faataahia na rātou e te fifi atoā ta te reira e faatupu mai ia ōre rātou ia āmui i ta rātou ōroā mai te āpitiā atu e te feiā metua ei faaiteraa atu i te mau tamarū e, e ōhipa teie na te tātoāraa. E ōhipa teie e tiā roa ia tātou pātoā ia ara e ia manaōnaō ei maitai no te tupu-
raa o te ōroā faatupuraa parau i roto i ta tātou Etārētia. la riro taua ōroā ra ei ōroā oāōa no te feiā metua e no te mau aratai o terā e terā pāroita, e riro atoā ia taua ōroā ra ei ōroā oāōa no te mau tamarū. la ōre taua taūrua ra ia riro ei taūrua oāōa no te feiā metua e no te mau aratai o terā e terā pāroita, eita atoā ihoā ia e riro ei taūrua oāōa no te mau tamarū.

JACQUES IHORAI.